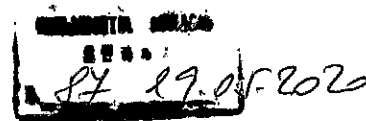

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011*, provenit dintr-o propunere legislativă inițiată de domnul senator PMP Vasile Cristian Lungu (**Plx. 617/2019, Bp. 64/2020**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare*, prin care se propune ca în toate instituțiile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale, inclusiv în unitățile care oferă educație extrașcolară, să fie interzis prozeletismul pe baza criteriului de sex și a criteriului de gen, astfel cum sunt definite prin art. 4 lit. d)² și lit. d)³ din *Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

II. Propuneri și observații

1. Apreciem că prevederile art. 7 alin. (1) lit. e) din inițiativa legislativă nu îndeplinesc criteriile de claritate și previzibilitate, astfel cum acestea au fost statuate în jurisprudența Curții Constituționale, putând crea riscul apariției unor vicii de neconstituționalitate în raport cu prevederile art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală.

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrariului (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2020 pronunțată în cauza Rotaru împotriva României, paragraful 52 și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza Sissanis împotriva României, paragraful 66).

Or, în condițiile în care *Legea nr. 202/2002* definește la art. 4 lit. d)² doar noțiunea de „sex”, iar nu și sintagma de „prozeletism pe baza criteriului de sex”, semnificația acesteia nu poate fi stabilită cu precizia necesară.

Mutatis mutandis, observația este valabilă și pentru art. 7 alin. (1) lit. f) din inițiativa legislativă, prin raportare la art. 4 lit. d)³ din *Legea nr. 202/2002*.

2. Potrivit *Legii nr. 202/2002*, este interzisă orice formă de discriminare bazată pe criteriul de sex în domeniile menționate în lege.

Interdicția acestei forme de discriminare nu a fost lăsată fără eficiență de către legiuitor, ci a fost instituit un regim sancționator care stabilește faptul că „încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea disciplinară, materială, civilă, contravențională sau penală, după caz, a persoanelor vinovate”.

Potrivit art. 2 din *Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex,

orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Regimul sancționator instituit de *Ordonanța Guvernului nr. 137/2000* stabilește, similar *Legii nr. 202/2002* faptul că orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională, dacă nu intră sub incidența legii penale.

De asemenea, alin. (5) și (6) ale art. 2 din *Ordonanța Guvernului nr. 137/2000* sancționează orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie, socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv, calificându-l drept hărțuire și instituind o circumstanță agravantă la stabilirea răspunderii contravenționale în situația în care comportamentul este bazat pe două sau mai multe criterii menționate anterior.

Mai mult, atât *Legea nr. 202/2002*, cât și *Ordonanța Guvernului nr. 137/2000* stabilesc agenții constatatori abilitați să constate contravențiile prevăzute de cele două acte normative, astfel că instituirea prin inițiativa legislativă a altor agenți constatatori va crea dificultăți în aplicarea practică a normelor propuse din perspectiva încadrării juridice a faptelor și stabilirii persoanelor care au calitatea de agenți constatatori.

În privința activităților care pot pune în pericol sănătatea și integritatea fizică sau psihică a copiilor și a tinerilor, respectiv a personalului didactic, didactic auxiliar și nedidactic, *Codul penal* protejează aceste valori sociale, reglementând în cuprinsul părții speciale o serie de infracțiuni menite a oferi cadrul necesar tragerii la răspundere a celor ce nesocotesc rigorile legii.

Având în vedere cele precizate anterior, apreciem că demersul legislativ prezintă riscul de a crea un paralelism cu alte acte normative în ceea ce privește regimul sancționator al activităților ce sunt interzise a fi desfășurate în cadrul unităților de învățământ.

La art. 7 alin. (1) lit. c) din inițiativa legislativă, activitățile de natură politică în unitățile, în instituțiile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale, inclusiv în unitățile care oferă educație extrașcolară urmează să fie incriminate ca și contravenție. Or, arătăm că întreaga activitate a Poliției Române este incompatibilă cu activitățile de natură politică, situație în care agenții constatatori din cadrul Poliției Române sunt în imposibilitatea de a aprecia cu privire la elementele unei astfel de fapte.

3. *Legea nr. 1/2011* prevede explicit, la art. 3 lit. n) faptul că unul dintre principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, cât și învățarea pe tot parcursul vieții din România este „*principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice*”.

De asemenea, *Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar*, aprobat prin *Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 5079/2016*, stabilește la art. 4 că: „*Unitățile de învățământ se organizează și funcționează independent de orice ingerințe politice sau religioase, în incinta acestora fiind interzise crearea și funcționarea oricăror formațiuni politice, organizarea și desfășurarea activităților de natură politică și prozelitism religios, precum și orice formă de activitate care încalcă normele de conduită morală și conviețuire socială, care pun în pericol sănătatea și integritatea fizică și psihică a copiilor/elevilor și a personalului din unitate*”.

La art. 193 alin. (2) din *Regulament* se prevede că: „*Activitățile derulate în parteneriat nu pot avea conotații politice, de propagandă electorală, de prozelitism religios și nu pot fi contrare moralei sau legilor statului*”.

Totodată, în *Anexa la Regulamentul-cadru* menționat anterior, *Modelul contractului educațional*, prevederile art. IV. 1 stabilesc:

“*j) să desfășoare în unitatea de învățământ activități care respectă normele de moralitate și nu pun în niciun moment în pericol sănătatea și integritatea fizică sau psihică a beneficiarilor primari ai educației, respectiv a personalului unității de învățământ;*”

Prin urmare, apreciem că actualele prevederi normative asigură respectarea principiului libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ludovic ORBAN

PRIM-MINISTRU

SENATUL ROMÂNIEI